

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: protokolant sądowy Sylwia Wardzała

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2016 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania Z. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 14 lipca 2015 roku nr (...)

oraz z dnia 6 października 2015 roku nr (...)

w sprawie Z. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość renty

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 6 października 2015 roku w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się Z. N. prawo do ustalenia od dnia 21 stycznia 2014 roku podstawy wymiaru renty przy przyjęciu przeciętnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z okresu 10 lat kalendarzowych poprzedzającego bezpośrednio rok, w którym przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia za granicą tj. od 1979 roku do 1988 roku, z uwzględnieniem w miejsce przyjętego przez organ wynagrodzenia minimalnego, wynagrodzenia wynikającego ze stawek godzinowych w następujących wysokościach:

- z okresu zatrudnienia w (...) w T. od 1 stycznia 1979 roku do 30 kwietnia 1979 roku – 21 zł za godzinę, od 1 maja 1979 roku do 31 grudnia 1979 roku – 22,50 zł za godzinę,
- z tytułu zatrudnienia w jednej drugiej etatu od 27 sierpnia 1979 roku do 31 grudnia 1979 roku w (...) wynagrodzenia według stawki zaszerogowania 18 zł za godzinę,
- z okresu zatrudnienia w (...) we W. w miejsce minimalnych wynagrodzeń, następujących wynagrodzeń rzeczywistych: za 1986 rok w kwocie 5 184 zł, za 1987 rok w kwocie 223 156 zł oraz za 1988 rok w kwocie 200 609 zł;

II. umarza postępowanie w przedmiocie decyzji zaliczkowej;

III. stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 29 czerwca 2016 r.

Decyzją zaliczkową z dnia 14 lipca 2015 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 21 stycznia 2014 r. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.), rozporządzenia (WE) 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30 kwietnia 2004 r. ze zm., Polskie Wydanie Specjalne 2004, rozdz. 5, tom 5, ze zm.) przyznał Z. N. zaliczkę na poczet renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01.01.2014 r. tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku oraz przeliczył rentę od 06.03.2015 r. tj. od powstania całkowitej niezdolności do pracy ustalając jej prawo do 31.03.2016 r. Do ustalenia wysokości renty organ przyjął okresy składkowe w Polsce w wymiarze 14 lat, 2 miesięcy i 29 dni, okresy składkowe zagraniczne w wymiarze 18 lat i 4 miesięcy, okresy nieskładkowe zagraniczne w wymiarze 3 lat, 5 miesięcy, łączny staż sumaryczny uwzględnił w wymiarze 35 lat, 11 miesięcy, 29 dni. Rentę ustalił według proporcji 170 miesięcy pracy w Polsce do 431 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą.

D. z dnia 6 października 2015 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.), rozporządzenie (WE) 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30 kwietnia 2004 r. ze zm., Polskie Wydanie Specjalne 2004, rozdz. 5, tom 5, ze zm.) po rozpoznaniu wniosku z dn. 10.08.2015 r. przeliczył Z. N. od 01.01.2014 r. tj. od dnia nabycia uprawnień rentę i ustalił należność za okres od 01.01.2014 r. do 30.10.2015 r. w kwocie 13 592,02 zł oraz odsetki za okres od 18.09.2015 r. do 13.10.2015 r. w kwocie 74,63 zł. Wysokość świadczenia do wypłaty miesięcznie ustalił na kwotę 721,66 zł.

Od decyzji powyższych Z. N. wniósł odwołanie, w którym zakwestionował wysokość wyliczonego mu świadczenia rentowego. Zarzucił organowi rentowemu, iż nie zasadnie nie uwzględnił wynagrodzenia z tytułu jego zatrudnienia w trzech okresach:

1. Od 01.01.1982 r. do 31.12.1982 r. w firmie (...) SA w T.,
2. Od 15.12.1986 r. do 31.07.1988 r. w (...)
3. Od 13.09.1975 r. do 31.12.1979 r. w (...)w T..

Odnosnie pierwszego z kwestionowanych okresów podniósł, że sprawa wynagrodzenia za 1982 r. początkowo pominięta w druku Rp-7 została już wyjaśniona przez firmę (...), czego organ nie uwzględnił, natomiast, co do pozostałych okresów odwołujący podkreślił, że przedłożył umowę o pracę, w której wskazane jest jego wynagrodzenie na początku zatrudnienia i świadectwo pracy ze wskazanym wynagrodzeniem na koniec zatrudnienia, nadto powołał się na fakt, że firma (...) w piśmie z dnia 19.12.2007 r. potwierdziła, że za cały okres jego zatrudnienia były odprowadzane składki do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych bez żadnych przerw, brak jest tylko dokumentacji płacowej, a zatem organ rentowy winien ustalić mu wysokość wynagrodzenia. Poza tym w tym okresie pracował dodatkowo w wymiarze 1/2 etatu.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń wniósł o umorzenie postępowania w zakresie odwołania od decyzji zaliczkowej z dn. 14.07.2015 r. na podstawie art. 355 § 1 kpc, ponieważ wydanie wyroku jest niecelowe, gdyż ostateczne rozpoznanie wniosku nastąpiło w decyzji z dn. 06.10.2015 r. oraz o oddalenie odwołania od decyzji z dn. 06.10.2015 r. W uzasadnieniu swego stanowiska Zakład Ubezpieczeń wskazał, że decyzją tymczasową przyznał wnioskodawcy zaliczkę na poczet renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01.01.2014 r. do 05.03.2015 r. oraz zaliczkę na poczet renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 06.03.2015 r. do 31.03.2016 r. Orzeczeniem Komisji

Lekarskiej ZUS z dn. 22.06.2015 r. ubezpieczony został, bowiem uznany za osobę częściowo niezdolną do pracy od 25.10.2012 r. do 05.03.2015 r. oraz za osobę całkowicie niezdolną do pracy od 06.03.2015 r. do 31.03.2016 r. Podstawę wymiaru renty ustalono na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z lat od 1979 do 1988, a WWPW wyniósł 74,62 %. Jak wynika z akt sprawy Z. N. przystąpił do ubezpieczenia w Austrii w czerwcu 1989 r. i był ubezpieczony 261 miesięcy do czerwca 2011 r. Stąd też renta została ustalona według proporcji 170 miesięcy pracy w Polsce do 431 miesięcy łącznej pracy za granicą. Wnioskodawca udokumentował staż pracy w Polsce wynoszący 14 lat, 2 miesiące i 29 dni. Organ rentowy wskazał, że na decyzji uczynił adnotację, iż ma ona charakter zaliczkowy do czasu nadesłania wyjaśnienia z zakładu (...) SA T.dotyczącego roku 1982. Poinformował ponadto, że do wyliczenia podstawy wymiaru renty za nieudokumentowane okresy, które również wskazał w decyzji organ przyjął najniższe wynagrodzenie, a celem przeliczenia podstawy wymiaru należy nadesłać dokumenty potwierdzające osiągnięte wynagrodzenie podczas zatrudnienia w Polsce. W dniu 05.08.2015 r. wpłynęła korekta zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z zarobkami za lata 1980-1986 z brakującym wynagrodzeniem za rok 1982.

W związku z uzyskaniem dokumentu potwierdzającego wynagrodzenie za okres od 01.01.1982 r. do 31.12.1982 r. organ ponownie przeliczył rentę wydając w dn. 06.10.2015 r. decyzję o ostatecznym przeliczeniu renty od 01.01.2014 r. tj. od nabycia uprawnień do renty oraz wypłacił wyrównanie renty wraz z odsetkami. Wskaźnik wysokości WWPW wzrósł do 82,12 %, natomiast pozostałe okresy dotyczące wynagrodzenia pozostały bez zmian w stosunku do decyzji tymczasowej. Za okres od 15.12.1986 r. do 31.07.1988 r. organ nadal przyjął wynagrodzenie minimalne. Ponadto Zakład podkreślił, że w przypadkach określenia wynagrodzenia stawką godzinową możliwość ustalenia wynagrodzenia jest uzależniona od zachowania się danych dotyczących ilości godzin faktycznie przepracowanych w danym okresie na określonym stanowisku (dziennie, tygodniowo lub miesięcznie). Świadczenie pracy nie jest dokumentem, na podstawie którego można przyjąć wynagrodzenie. Podane jest w nim z reguły wynagrodzenie z ostatnich 3 miesięcy zatrudnienia, ponadto wynagrodzenie określone jest stawką godzinową, a brak jest danych dotyczących ilości przepracowanych godzin. Zgodnie z obowiązującymi przepisami emerytalno-rentowymi to na ubezpieczonym spoczywa obowiązek przedłożenia przy wniosku o rentę dokumentacji poświadczającej wynagrodzenie lub przychód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Ponieważ wnioskodawca nie przedłożył wymaganych przepisami dokumentów dotyczących wynagrodzenia w spornym okresie, brak było zdaniem organu rentowego możliwości do przeliczenia renty.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący Z. N., urodził się (...) na mocy decyzji ostatecznej o przeliczeniu renty z dn. 06.10.2015 r. nabył prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01.01.2014 r. do 05.03.2015 r., a następnie prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 06.03.2015 r. do 31.03.2016 r.

W toku postępowania odwoławczego przed Sądem Okręgowym decyzją z dn. 02.06.2016 r. organ rentowy przyznał wnioskodawcy rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na dalszy okres od 01.04.2016 r. do 30.04.2017 r.

Odwołujący legitymuje się łącznym stażem pracy w Polsce wynoszącym 14 lat, 3 miesiące i 2 dni, przypadającym w następujących okresach:

1. Od 01.03.1974 r. do 09.09.1975 r. (1 rok, 6 miesięcy, 9 dni),
2. Od 13.09.1975 r. do 31.01.1986 r. (10 lat, 4 miesiące, 18 dni),
3. Od 05.02.1986 r. do 21.10.1986 r. (8 miesięcy, 15 dni),
4. Od 15.12.1986 r. do 31.07.1988 r. (1 rok, 7 miesięcy, 17 dni).

Do ubezpieczenia w Austrii przystąpił w czerwcu 1989 r. i był ubezpieczony 261 miesięcy do czerwca 2011 r.

Zaskarżoną decyzją ostateczną z dnia 6 października 2015 r. organ rentowy po uzyskaniu dokumentu potwierdzającego wynagrodzenie za okres od 01.10.1982 r. do 31.12.1982 r. przeliczył świadczenie z uwzględnieniem

tego wynagrodzenia. W pozostałym zakresie do wyliczenia podstawy wymiaru renty organ rentowy przyjął tak jak w decyzji tymczasowej najniższe minimalne wynagrodzenie za następujące okresy zatrudnienia:

1. Od 13.09.1975 r. do 31.12.1979 r. w (...) w T.,
2. Od 27.08.1979 r. do 31.12.1979 r. z tytułu dodatkowego zatrudnienia na 1/2 etatu w (...)w T.,
3. Od 15.12.1986 r. do 31.07.1988 r. w (...) we W..

Za rok 1979 organ rentowy przyjął wynagrodzenie minimalne w łącznej kwocie 24 546 zł, na które składało się minimalne wynagrodzenie 20 800 zł z tytułu zatrudnienia w pełnym wymiarze i w kwocie 3 746 z tytułu minimalnego wynagrodzenia za dodatkowe zatrudnienie.

Za lata 1980 do 1985 Zakład uwzględnił zarobki zgodnie z treścią przedłożonego druku Rp-7 z dn. 23.07.2015 r.

Za rok 1986 organ przyjął dochód w kwocie 227 972 zł, na którą składało się wynagrodzenie wynikające z druku Rp-7 w kwocie 30 441 zł oraz kwota 194 569 zł będąca potwierdzeniem podstawy przez ZUS za okres prac od 05.02.1986 r. do 21.10.1986 r., nadto kwota 29 62 zł będąca minimalnym wynagrodzeniem za okres od 15.12.1986 r. do 31.12.1986 r.

W dniu 22.02.2016 r. (...) Spółka z o.o. we W. (następca (...) SA we W.) wystawiła zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – druk Rp 7, w którym potwierdziła zatrudnienie odwołującego się w okresie od 15.12.1986 r. do 31.07.1988 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera sprzętu gospodarstwa domowego, a nadto potwierdziła łączną kwotę wynagrodzenia osiągniętego za 1986 r. – 5 184 zł, za 1987 r. 223 156 zł, za 1988 r. 200 609 zł.

W toku postępowania odwoławczego Sąd określił organowi termin 7 dni do hipotetycznego przeliczenia wysokości świadczenia z uwzględnieniem w miejsce minimalnego wynagrodzenia za niżej podane okresy wynagrodzenia ustalonego według stawki godzinowej, przy przyjęciu że znany jest organowi rentowemu wymiar czasu pracy potwierdzony umowami o pracę i świadectwami pracy - co czyni możliwym obliczenie liczby godzin pracy wynikającej z tego wymiaru w każdym kolejnym tygodniu, miesiącu i roku w spornych okresach oraz brak jest przerw spowodowanych urlopami bezpłatnymi, skoro nie uczyniono o tym wzmianek, zaś ewentualne okresy zasiłków chorobowych organ może potwierdzić we własnym zakresie w Wydziale Zasiłków:

1) odnośnie spornego okresu od 13 września 1975 r. do 31 grudnia 1979 r., w którym odwołujący się był zatrudniony w(...) w T. w pełnym wymiarze czasu pracy, przy przyjęciu, że od 13 września 1975 r. do 30 kwietnia 1976 r. otrzymywał wynagrodzenie tab. 3 gr VII - 14,50 zł/godz.

- w okresie od 1 maja 1976 r. do 30 listopada 1977 r. - otrzymywał wynagrodzenie według tab. 3 gr VIII - 16,50 zł/godz.

- w okresie od 1 grudnia 1977 r. do 31 lipca 1978 r. - otrzymywał wynagrodzenie według tab. 3 gr 8 - 18,50 zł/godz.

- w okresie od 1 sierpnia 1978 r. do 30 kwietnia 1979 r. - otrzymywał wynagrodzenie według tab. 3 gr 9; tj. 21 zł/godz.

- w okresie od 1 maja 1979 r. do 31 grudnia 1979 r. otrzymywał wynagrodzenie według tab. 4 gr 9 tj. 22,50 zł/godz.

2) odnośnie okresu od 15 grudnia 1986 r. do 31 lipca 1988 r., w którym odwołujący się był zatrudniony w (...) we W. przy przyjęciu w oparciu o umowę o pracę (k. 176 akt ZUS) od początku zatrudnienia stawkę według gr. 8B - 69 zł/godz. wynikającą z w/w dokumentu, zaś za ostatnie trzy miesiące zatrudnienia stawkę według gr. 8F tj. 85 zł/godz., która została wskazana w świadectwie pracy z dn. 07.09.1990 r. (k. 171 akt ZUS).

3) odnośnie spornego okresu zatrudnienia w wymiarze 1/2 etatu od 27 sierpnia 1979 r. do 31 grudnia 1979 r. przyjęcie, że odwołujący się otrzymywał wynagrodzenie według 9 kat. zaszeregowania tj. 18zł/godz., co wynika z umowy o pracę

(...)z dn. 27.08.1979 r. (k. 174 akt) zaś w aktach osobowych dotyczących równoczesnego zatrudnienia w w/w okresie w (...)w T. są zgody tego ostatniego pracodawcy na wykonywanie zatrudnienia w 1/2 etatu.

W dniu 16.02.2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych na zarządzenie tut. Sądu dokonał hipotetycznego przeliczenia podstawy wymiaru renty Z. N. z uwzględnieniem stawek godzinowych z tytułu zatrudnienia w okresie od 13.09.1975 r. do 31.12.1979 r. w (...)z tytułu zatrudnienia w wymiarze 1/2 etatu od 27.08.1979 r. do 31.12.1979 r. w (...) w T., z tytułu zatrudnienia od 15.12.1986 r. do 31.07.1988 r. w (...)we W.. Po przeliczeniu WWPW renty obliczony na podstawie wynagrodzenia z 10-ciu kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1979 r. do 1988 r. wynosi 90,10%, zaś kwota renty od 01.03.2014 r. – 549,65 zł, a od 01.03.2015 r. do nadal 807,08 zł (przeliczenia hipotetyczne ZUS k. 26-32).

W dniu 22.06.2016 r. w związku z przedłożeniem przez odwołującego się w dn. 15.03.2016 r., zatem już po dokonaniu przez organ rentowy powyższego hipotetycznego przeliczenia renty – druku Rp-7 z dn. 22.02.2016 r. organ rentowy na zarządzenie tut. Sądu dokonał kolejnego hipotetycznego wyliczenia renty w ten sposób, że w miejsce przyjętej do wyliczenia wynagrodzenia stawki godzinowej za okres od 15.12.1986 r. do 31.07.1988 r. przyjął wynagrodzenie wynikające z przedłożonego przez odwołującego się zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu przy uwzględnieniu w pozostałym zakresie danych przyjętych do wcześniejszego hipotetycznego przeliczenia. Zgodnie z tym przeliczeniem wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wzrósł do 93,85%. Renta po przeprowadzonych waloryzacjach i po zmianie niezdolności do pracy od 6 marca 2015 r. wynosi od 1 marca 2016 r. kwotę 829,73zł. (hipotetyczne przeliczenia k. 57-61).

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

W okresie od 13.09.1975 r. do dnia 31.01.1986 r. Z. N. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...)w T.. W okresie tego zatrudnienia nie korzystał z urlopu bezpłatnego, urlopu wychowawczego i nie odbywał służby wojskowej. Pracodawca posiada pełną dokumentację płacową dopiero od 01.01.1980 r., dlatego też za okres zatrudnienia od 01.01.1980 r. do 31.01.1986 r. wystawił druk Rp-7.

dowód:

- zaświadczenie z dnia 19.12.2007 r. k. 172 akt ZUS,
- pismo pracodawcy z dn. 19.12.2007 r. k. 173 akt ZUS.

Z (...) w T. Z. N. zawarł w dn. 13.09.1975 r. umowę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy z powierzeniem obowiązków zestrzajacza urządzeń elektronicznych, która przewidywała dla niego wynagrodzenie zgodnie z tab. 3 Gr VII, tj. 14,50 zł na godzinę, do której to stawki przysługiwała premia regulaminowa. Angażem z dn. 01.05.1976 r. pracodawca przyznał mu od tej daty stawkę zaszeregowania według tab. 3 Gr VIII tj. 16,50 zł na godzinę. Następnie angażem z 18.11.1977 r., od 01.12.1977 r. ustalił mu wynagrodzenie zgodnie z tab. 3 Gr VIII na kwotę 18,50 zł na godzinę. Kolejnym angażem z dn. 28.07.1978 r. obowiązującym od 01.08.1978 r. wynagrodzenie to zostało ustalone zgodnie z tab. 3 Gr IX na kwotę 21 zł na godzinę. Ostatnim angażem z dn. 17.05.1979 r. pracodawca od dnia 01.05.1979 r. przyznał odwołującemu wynagrodzenie według tab. 4 Gr IX tj. w kwocie 22,50 zł na godzinę.

dowód:

- umowa o pracę z dnia 13.09.1975 r.,
- angaż z dnia 1 maja 1976 r.,
- angaż z dnia 18 listopada 1977 r.,
- angaż z dnia 28 lipca 1978 r.,
- angaż z dnia 17 maja 1979 r.

W dniu 27.08.1979 r. Z. N. za zgodą (...)w T. (w której był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy) zawarł z (...) w T. umowę o pracę na czas określony od 27.08.1979 r. do 31.12.1979 r. w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku monterów anten zbiorczych, za wynagrodzeniem według IX kategorii zaszeręgowania tj. ze stawką 18 zł.

dowód:

- umowa o pracę k. 174 akt ZUS,
- zgoda na dodatkowe zatrudnienie w wymiarze 1/2 etatu z dnia 28.02.1979 r. – akta osobowe (...)w T..

W okresie od 15.12.1986 r. do 31.07.1988 r. odwołujący był zatrudniony w (...)we W. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku monterów sprzętu gospodarstwa domowego za wynagrodzeniem od 16.03.1987 r. według Gr 8 B, ze stawką 69 zł na godzinę. W ostatnich trzech miesiącach zatrudnienia odwołującemu przysługiwało wynagrodzenie według Gr 8 F, ze stawką 85 zł na godzinę. W okresie tego zatrudnienia odwołujący nie korzystał z urlopu bezpłatnego, urlopu wychowawczego.

dowód:

- umowa o pracę k. 176 akt ZUS
- świadectwo pracy z dn. 07.09.1990 r. k. 171 akt ZUS.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów.

Sąd pozytywnie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było, zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. W szczególności istotną z punktu widzenia rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie okazała się zachowana w (...)SA (...) T. dokumentacja osobowa dotycząca zatrudnienia odwołującego w (...)w T. w okresie od 13.09.1975 r. do 31.01.1986 r. W aktach tych przechowywana jest nie tylko umowa o pracę zawarta z wnioskodawcą w dniu 13.09.1975 r., w której wskazany został początek i wymiar (pełny) zatrudnienia, powierzone stanowisko oraz stawka osobistego zaszeręgowania przysługująca w chwili zatrudnienia, ale także kolejne angaże (w tym cztery dotyczące spornego okresu), którymi pracodawca ustalał dla niego nową wysokość godzinowej stawki wynagrodzenia. Ponadto w aktach tych zachowane zostały podania odwołującego wraz z akceptacją pracodawcy na podjęcie dodatkowego zatrudnienia w wymiarze 1/2 etatu. To treść tych dokumentów potwierdziła w sposób niebudzący jakichkolwiek wątpliwości fakt, zatrudnienia odwołującego w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 13.09.1975 r. do 31.12.1979 r. oraz wysokość stawek godzinowego wynagrodzenia i okresów, na jakie były ustalane nadto fakt, że pracodawca wyraził zgodę na dodatkowe zatrudnienie w 1/2 etatu z zastrzeżeniem, że nie będzie ono kolidowało z realizacją obowiązków wynikających z zatrudnienia w pełnym wymiarze. Analiza obszernej dokumentacji złożonej w aktach osobowych pozwoliła również na ustalenie ponad wszelką wątpliwość, że odwołujący nie składał podań o urlopy bezpłatne, nie odbywał też w tym czasie zasadniczej służby wojskowej. Zatem dokumentacja ta koresponduje w całej rozciągłości z treścią zaświadczeń pracodawcy z dnia 19.12.2007 r. (k. 172-173), w których wprost stwierdzono, że w okresie zatrudnienia odwołujący nie przebywał na urlopie bezpłatnym, wychowawczym i nie odbywał zasadniczej służby wojskowej. Okoliczność dodatkowego zatrudnienia w 1/2 etatu od 27.08.1979 r. do 31.12.1979 r. w (...) w T. na stanowisku monterów anten zbiorczych ze stawką wynagrodzenia wynoszącą 18 zł., wynika bezspornie nie tylko z treści zawartej umowy o pracę z dnia 27.08.1979 r. Fakt, że ta umowa była rzeczywiście realizowana potwierdzają zachowane w aktach osobowych prośby odwołującego kierowane do pracodawcy (...)w T. o wyrażenie zgody na podjęcie tego zatrudnienia i ich akceptacje przez pracodawcę (podania te dotyczą tak spornego w niniejszej sprawie okresu jak i okresu późniejszego). Dokumentacja złożona w aktach organu rentowego w postaci umowy o pracę z (...) we W. wraz ze świadectwem pracy potwierdzają fakt zatrudnienia od 15.12.1986 r. do 31.07.1988 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku monterów sprzętu gospodarstwa domowego ze stawką osobistego zaszeręgowania od 16.03.1987 r. w kwocie 69zł oraz stawką 85zł., w ostatnich trzech miesiącach

zatrudnienia. Wysokość pełnego wynagrodzenia osiąganego w trakcie tego zatrudnienia w poszczególnych latach potwierdził następca prawny pracodawcy((...) Sp. z o.o. we W.) w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu druk Rp-7 wydanym w dniu 22.02.2016 r., na podstawie kartotek płacowych, Brak było jakichkolwiek podstaw do kwestionowania tej dokumentacji, stąd też Sąd poczynił w oparciu o nią ustalenia faktyczne. Zarazem należy podkreślić, że nie było podstaw do kwestionowania informacji podanych przez (...) Sp. z o.o. w zaświadczeniu z dnia 19.12.2007 r. złożonym w toku prowadzonego przez organ rentowy postępowania, że przechowywana jest, zgodnie z obowiązującymi w tamtym okresie przepisami, dokumentacja płacowa dopiero od 1.01. 1980 r., Z tego powodu następca prawny nie może wystawić zaświadczenia o wynagrodzeniu za wcześniejszy okres. Mając na uwadze powyższą okoliczność związaną z brakiem dokumentacji płacowej, Sąd poczynił w tym zakresie ustalenia faktyczne na podstawie omówionej wcześniej dokumentacji pracowniczej przechowywanej w aktach osobowych odwołującego.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu, co do ich autentyczności.

Sąd rozważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że zbędnym stało się wydanie wyroku w sprawie z odwołania Z. N. od decyzji zaliczkowej z dnia 14 lipca 2015 r. z uwagi na fakt, że w dniu 6.10.2015 r. Zakład Ubezpieczeń wydał decyzję ostateczną w przedmiocie ustalenia wysokości renty. Zatem postępowanie w tym zakresie podlegało umorzeniu w oparciu o przepis art. 355 § 1 k.p.c. o czym orzekł Sąd w punkcie II sentencji wyroku.

Natomiast uzasadnione było odwołanie od decyzji ostatecznej z dnia 6.10.2015 r. w części kwestionującej zasadność przyjęcia do ustalenia wysokości renty minimalnego wynagrodzenia za sporne okresy, (poza uwzględnionym w tej decyzji rokiem 1982).

Zgodnie z art. 18 ust 1 ustawy emerytalnej „Podstawę wymiaru emerytury lub renty dla osób posiadających okresy ubezpieczenia za granicą, o których mowa w art. 8, ustala się na zasadach określonych w art. 15-17. Zgodnie z ust. 2 „Przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2, nie uwzględnia się lat kalendarzowych, w których ubezpieczony przez cały rok pozostawał w ubezpieczeniu za granicą”. W myśl ust. 3 „Jeżeli w ciągu 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, zainteresowany nie był ubezpieczony w Polsce, podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zainteresowany przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia za granicą.”

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia czy organ rentowy zasadnie przyjął do ustalenia podstawy wymiaru renty przeliczanej zgodnie z regulacją z art. 18 ust. 3 ustawy emerytalnej z lat 1979-1988 – minimalne wynagrodzenie za okresy zatrudnienia od 13.09.1975 r. do 31.12.1979 r., od 27.08.1979 r. do 31.12.1979 r. (z tytułu dodatkowego zatrudnienia w 1/2 etatu) oraz od 15.12.1986 r. do 31.07.1988 r. W związku z przedłożeniem zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za ten ostatni okres, zatem środka dowodowego służącego nawet na etapie postępowania przed organem rentowym do ustalania wysokości wynagrodzenia przy przeliczaniu świadczeń emerytalno-rentowych spór w istocie dotyczył tylko dwóch pierwszych okresów.

Na wstępie niniejszych rozważań należy podkreślić, że wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem udowodniany może być wszelkimi środkami wynikającymi z przepisów Działu III rozdziału 2 kodeksu postępowania cywilnego.

W postępowaniu tym nie obowiązują ograniczenia dowodowe wiążące organ rentowy. Zresztą ograniczenia dowodowe przed organem rentowym od czasu wejścia w życie nowego rozporządzenia MIPS z dnia 11.10.2011 r. „w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe” w porównaniu z dotychczasową regulacją nie są już tak duże. Zgodnie, bowiem z treścią § 22 nowego rozporządzenia, na które powołał się organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia

przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub **inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia**. Natomiast według wcześniejszej regulacji zawartej w § 20 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. środkiem dowodowym mogły być wyłącznie zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych dochodów. Nie budzi wątpliwości, że po zmianie tego rozporządzenia zakres kompetencji organu rentowego w zakresie środków dowodowych został poszerzony o „inny dokument, na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia”. Takim innym dokumentem w rozumieniu rozporządzenia są niewątpliwie dokumenty pracownicze zawarte w aktach osobowych, np. umowy o pracę czy angaże ustalające wysokość wynagrodzenia, w tym godzinowej stawki tego wynagrodzenia.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06 Sąd Najwyższy stwierdził, że „Stawka godzinowa jest elementem podstawowym i wyjściowym przy obliczeniu wynagrodzenia za pracę. Skoro znany jest wymiar czasu pracy ubezpieczonego, potwierdzony świadectwem pracy, możliwe jest obliczenie liczby godzin pracy wynikającej z tego wymiaru w każdym kolejnym tygodniu, miesiącu i roku w spornym okresie. Z kolei brak prawa do wynagrodzenia wynikać musiałby z przerw w jej świadczeniu, a informacje o tym powinny znajdować się w świadectwie pracy. Brak jakiegokolwiek adnotacji o przerwach w zatrudnieniu (np. urlopowach bezpłatnych) wskazywałby na ciągłość zatrudnienia rozumianego, jako świadczenie pracy, za którą przysługiwało wynagrodzenie. Ewentualne okresy pobierania zasiłku chorobowego wynikają z przedłożonej legitymacji ubezpieczeniowej, stąd obliczenie wysokości zasiłku, jako pochodnej wynagrodzenia za pracę, wedle zasad wynikających z obowiązujących w spornym okresie przepisów: ustawy z dnia 28.03.1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. Nr 51, poz. 396); ustawy z dnia 6.07.1972 r. o podwyższeniu zasiłków przysługujących z ubezpieczenia społecznego w razie choroby pracownika (Dz. U. Nr 27, poz. 191); ustawy z dnia 17.12.1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143 ze zm.) również nie jest niemożliwe. Kwestia braku „angażu” za określony rok, czy lata, nie przekreśla takiej metody, gdyż w obliczeniach uwzględniać przecież należy stawkę godzinową wynikającą z poprzedniego „angażu” aż do momentu „angażu” wprowadzającego stawkę wyższą.”

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że postępowanie dowodowe przeprowadzone w postępowaniu odwoławczym (umowy o pracę, angaże, świadectwa pracy, zaświadczenia pracodawcy, zezwolenia na podjęcie dodatkowego zatrudnienia, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 22.02.2016 r.) wykazało ponad wszelką wątpliwość, fakt zatrudnienia, wymiar czasu pracy odwołującego w spornych okresach, stawkę wynagrodzenia godzinowego oraz czasokres jej obowiązywania, fakt, że w tych okresach nie przebywał na urlopowach bezpłatnych, wychowawczych, nie odbywał też zasadniczej służby wojskowej a nadto odnośnie zatrudnienia od 1986r. do 1988r., łączne kwoty wynagrodzenia w poszczególnych latach.

Uwzględniając powyższe, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do ustalenia podstawy wymiaru renty od daty, od której zaskarżoną decyzją organ dokonał jej przeliczenia, tj. od dnia 21.01.2014 r., przy uwzględnieniu w miejsce przyjętego minimalnego wynagrodzenia, wynagrodzenia wynikającego ze stawki godzinowej oraz z druku Rp-7, przyjętych w hipotetycznym wyliczeniu świadczenia z dnia 22.06.2016 r. o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku. Jednocześnie uznał Sąd, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji wobec faktu, że nie posiadał on tej dokumentacji, która posłużyła Sądowi do poczynienia ustaleń faktycznych. Wszak najistotniejszy z punktu widzenia rozstrzygnięcia w sprawie dowód z akt osobowych zawierających kompletną i obszerną dokumentację pracowniczą został przeprowadzony dopiero w postępowaniu odwoławczym, w toku którego ponadto odwołujący przedłożył druk Rp-7 z dnia 22.02.2016 r.